

GAS(T)VRIJ

MIDDEN-GRONINGEN

**VERKIEZINGSPROGRAMMA
GROENLINKS MIDDEN-GRONINGEN**

2022-2026

GEEN STRESS,

GEEN ZORGEN

ZORG & WELZIJN

ACTIEPUNTEN

1. **OUDEREN DOEN ERTOE:** Er zijn steeds meer ouderen in onze gemeente. Deze vergrijzing zien we als **verzilvering**. We stimuleren ouderen en jongeren om hun kennis met elkaar te delen. We faciliteren **onderzoeksprojecten** naar gezond ouder worden, zoals het LifeLines van het UMCG.
2. **REGIE IN EIGEN LEVEN:** Het is belangrijk dat ouderen kunnen leven zoals ze dat zelf willen. We regelen een **ouderenadviseur**. Deze komt bij iedere 70-plusser op bezoek om te kijken welke hulp nodig is om naar eigen wens te kunnen leven. We maken ons hard voor een **dementievriendelijk Midden-Groningen**.
3. **TOEGANKELIJKE ZORG VOOR IEDEREEN:** Het is belangrijk dat iedereen weet en begrijpt hoe je zorg kunt krijgen. Informatie over ziektes, behandelingen en hulp gebeurt in **begrijpelijke taal**. Alle inwoners van Midden-Groningen kunnen zélf keuzes kunnen maken welke zorg ze willen. We werken daarom volgens het **'1 gezin, 1 plan, 1 regisseur' principe**.
4. **ZORGEN VOOR ZORGPERSONEEL EN MANTELZORGERS:** Zorgmedewerkers en mantelzorgers zijn onmisbaar. Instellingen die samenwerken met de gemeente, zorgen in de toekomst daarom **goed** voor hun werknemers door onder andere een **fatsoenlijk loon**. We zetten ons in om meer jongeren te **interesseren** voor een baan in de zorg. Om te voorkomen dat **mantelzorgers** het te zwaar krijgen, betrekken we ze bij het bepalen van de nodige hulp.
5. **WEG MET ONGELIJKHEID:** We zetten ons in tegen **gezondheidsachterstanden** en **sociale ongelijkheid**. We hebben daarom extra aandacht voor taalachterstanden, **digitale vaardigheden** en **laageletterdheid**. Menstruatiemiddelen, luiers en voorbehoedsmiddelen worden door de gemeente in samenwerking met de producenten **gratis** aangeboden op verschillende locaties.
6. **GEZONDE LEEFSTIJL ALS BASIS:** Goed omgaan met je lichaam en geest is belangrijk om gezond te zijn en te blijven. Op scholen wordt actief **voorlichting** gegeven aan kinderen over een gezonde levensstijl en **seksualiteit**. We stimuleren sporten en gezonde keuzes voor voeding. Daarbij zetten we actief in op het **betalbaar** aanbieden van duurzame, lokale en evenwichtige **voeding**.
7. **GEEN STRESS, GEEN ZORGEN:** Leven zonder stress, dat is belangrijk. We gaan samenwerken met onderwijsinstellingen, welzijnswerk en sportverenigingen om stress bij jongeren te **herkennen** en **bespreekbaar** te maken. Daarbij gaan we ervoor zorgen dat Midden-Groningers met **geestelijke gezondheidsproblemen** zich thuis voelen in hun wijk.
8. **SPORT IS GEZOND:** Iedere Midden-Groninger moet kunnen **sporten** op een bij hun passende manier. Daarvoor is het belangrijk dat we **voldoende sportverenigingen** in de gemeente houden. We willen geen verbaal- en fysiek geweld, seksisme, uitsluiting, discriminatie en racisme binnen de sport. We gaan met name inzetten op het vergroten van sportdeelname van ouderen en jongeren uit economisch zwakkere wijken.

IEDEREEN KAN

LEREN

JEUGD & ONDERWIJS

ACTIEPUNTEN

1. **LEREN IS MEER DAN TAAL EN REKENEN:** De **brede ontwikkeling** van kinderen is het belangrijkste. De **schooltijd** wordt daarom uitgebreid. Naast rekenen en taal, komt er meer aandacht voor **natuur** en **cultuur**. We stimuleren lezen in **samenwerking** met de bibliotheek. Ook investeren we in goede lijntjes tussen de kinderopvang, basisschool en het voorgezet onderwijs. We zetten ons hard in om het **lerarentekort** tegen te gaan.
2. **IEDER KIND KAN VEILIG NAAR SCHOOL:** Het is belangrijk dat ieder kind **veilig** en **makkelijk** naar school kan. Rondom scholen komt een gebied waar geen auto's mogen komen. Hier kunnen kinderen veilig spelen. We zetten ons in voor **voldoende scholen**. Zo hoeft geen enkel kind onnodig ver te reizen.
3. **WE GAAN PESTERIJEN EN UITSLUITING TEGEN:** Docenten krijgen **trainingen** om op een goede manier om te gaan met **pesten** en **buitensluiten** in de klas. Hierbij gaat het ook om pesten om iemands huidskleur of het geslacht waar iemand op valt. We willen dat iedereen vanaf de geboorte **zichzelf** kan zijn.
4. **LEREN VAN ELKAAR IS MOOI:** Op scholen zijn veel leerlingen met **verschillende achtergronden** elkaar tegen. We stimuleren projecten waar jongeren van verschillende niveaus en scholen elkaar ontmoeten en **van elkaar leren**.
5. **MEER ONTMOETINGSPLEKKEN VOOR DE JEUGD:** We zorgen voor **meer ontmoetingsplekken** voor jongeren. Op deze manier kunnen jongeren ook buiten schooltijd veel van elkaar leren. Deze ontmoetingsplekken gaan we samen met de jongeren **opknappen** en **vernieuwen**. Dat betekent dat er ook ruimte is voor bijvoorbeeld videogames. We pleiten voor **meer studieplekken** voor studenten.
6. **WE ZORGEN VOOR IEDER KIND:** Kwetsbare groepen krijgen voorrang bij de **kinderopvang**. We willen op scholen een 'Ondersteuner Jeugd en Gezin' plaatsen. Door een OJG te plaatsen op scholen kunnen ouder en kind makkelijker hulp ontvangen. Jeugdzorg mag niet stoppen wanneer een kind 18 is geworden. Het is daarom belangrijk dat er een **verlengde jeugdzorg** komt, zolang als nodig is.
7. **GOEDE SAMENWERKING IS DE BASIS VAN GOEDE JEUGDZORG:** Goede **samenwerking** tussen jeugdzorg en scholen is belangrijk. De praktijkondersteuner ondersteunt de huisarts bij de begeleiding en behandeling van patiënten met psychische, psychosociale of psychosomatische problemen.
8. **EEN GOEDE TOEKOMST VOOR ALLE JONGEREN:** We zetten ons in voor een goed toekomstperspectief voor jongeren. We organiseren dagen waarop jongeren kennis kunnen maken met verschillende beroepen. We zetten ons in voor een betere aansluiting tussen (voor)opleidingen en het werkveld. We ondersteunen jongeren die geen werk kunnen vinden. We investeren in onze **jongerenwerkers**. Zij zijn onmisbaar!

A photograph of three people at a Pride event. On the left, a man in a grey suit and glasses smiles, holding a rainbow flag. In the center, a man in a pink hat and a colorful sequined jacket holds a small rainbow flag. On the right, a woman in a rainbow jacket smiles. The background shows a street with buildings and trees.

KUNNEN ZIJN

WIE JE BENT

**CULTUUR, VEILIGHEID
EN DIVERSITEIT**

ACTIEPUNTEN

1. **CULTUUR IS BELANGRIJK VOOR IEDEREEN:** We betrekken bewoners bij het maken en beleven van **kunst en cultuur**. We laten kinderen vanaf jongere leeftijd kennis maken met cultuur. Op de **gemeentesite** wordt een knop 'cultuur' toegevoegd. We zorgen ervoor dat er **muziek- en kunstlessen** zijn in alle kernen. **Amateurgezelschappen** faciliteren we.
2. **WE VERBINDEN CULTUUR EN NATUUR:** Culturele projecten die in de **natuur** plaatsvinden, zoals het Roegwold Klassiek, stimuleren we. Daarnaast maken we de **monumenten** in Midden-Groningen **toegankelijker** voor iedereen. We bekijken de verhalen van monumenten vanuit verschillende hoeken.
3. **WE VIEREN DE CULTURELE DIVERSITEIT:** De gemeente gaat actief op zoek naar een samenwerking met culturele **minderhedenorganisaties** en biedt ruimte voor voorstellingen en repetities. Belangrijke **religieuze- en culturele feestdagen** worden toegankelijk gemaakt voor alle Midden-Groningers. Gemeenschappen krijgen ruimte om de vieringen van deze dagen grootser te organiseren in bijvoorbeeld het Kielzog.
4. **WE GAAN ONVEILIGHEID ZOVEEL MOGELIJK TEGEN:** Dit begint bij preventie: we helpen mensen hun leven beter op de rit te krijgen. We investeren daarom in **armoedebestrijding**, goede geestelijke gezondheid en een veilige inrichting van de openbare ruimte. We zetten campagnes op om alle vormen van **online pesten** en online intimidatie tegen te gaan. Daarbij zetten we ons actief in tegen **huiselijk geweld**.
5. **LEGALISEREN VAN SOFTDRUGS: Wiet en hasj** willen we toestaan in Midden-Groningen. Daarnaast zetten we in op **veilig** drugsgebruik. Drugs zou in te toekomst anoniem en **gratis getest** moeten kunnen worden.
6. **GASTVRIJE GEMEENTE:** We staan open voor de **opvang** van mensen die gevlucht zijn. We zorgen ervoor dat ze aan het **werk** kunnen en dat ze een **opleiding** kunnen volgen. Hierbij hebben we speciaal aandacht voor **vrouwen** die gevlucht zijn.
7. **IEDEREEN DOET MEE:** We zetten een team op dat het gemeentebestuur adviseert over het **betrekken** van burgers bij de **besluitvorming**. We hebben hierbij speciaal aandacht voor minderheden. Daarnaast gaan we **jongerenraden** uitproberen. Er komt een groep **ervaringsdeskundigen** die gevraagd en ongevraagd advies geeft over de toegankelijkheid van de openbare ruimte.
8. **WE GAAN DISCRIMINATIE TEGEN:** Samen met sportverenigingen, onderwijsinstellingen, bedrijven en maatschappelijke instellingen maken we een **anti-discriminatiepact**. Etnisch profileren gaan we tegen. De gemeente zorgt ervoor dat het personeelsbestand een afspiegeling is van de samenleving.

NEE TEGEN

ARMOEDE

**ARMOEDEBESTRIJDING EN
PREVENTIE**

ACTIEPUNTEN

- 1. REGELINGEN EN VOORZIENINGEN:** Iedereen kan gebruik maken van de regelingen en voorzieningen waar ze recht op hebben. We organiseren **voorlichtingen** en informeren gezinnen die weinig of geen gebruik maken van een bepaalde voorziening. We stimuleren de **samenwerking** tussen de sociale dienst en de sociale teams. Er komt één **loket** dichtbij in de wijk, waar inwoners makkelijk terecht kunnen voor al hun vragen en zorgen.
- 2. GELDZAKEN GOED OP ORDE:** Er is voldoende hulp voor mensen met **geldzorgen**. Dit doen we in samenwerking met de Gemeentelijke Kredietbank en sociale teams. De GKB geeft op scholen **les** over hoe je met geld om moet gaan.
- 3. MIDDEN-GRONINGEN ZONDER ARMOEDE:** GroenLinks wil **armoede bestrijden** en het beleid verbeteren. De regels van de bijstand worden aangepast en waar mogelijk versoepeld, zodat het écht loont om (tijdelijk) te gaan werken. We geven meer aandacht aan het voorkomen van **schulden**. Daarnaast komt er een uitgebreid kwijtscheldingsbeleid om **armoedeval** tegen te gaan.
- 4. VOLDOENDE ONDERSTEUNING VOOR MINIMA:** De gemeente zorgt ervoor dat er altijd genoeg voorraad is bij de voedselbanken, eventueel via financiële ondersteuning. We blijven stichting Leergeld, het jeugdsportfonds en het Meedoenfonds subsidiëren. Daarbij zetten we in op twee dagen in de week gratis buitenschoolse opvang voor ieder kind.
- 5. BASISINKOMEN VOOR IEDEREEN:** We maken ons hard voor een onvoorwaardelijk **basisinkomen** voor iedere Midden-Groninger. Dat betekent dat iedere Midden-Groninger maandelijks een bedrag krijgt, waar zij haar basisbehoeften van kan betalen.

WONEN VOOR

IEDEREEN

**WONEN, VERKEER EN
LEEFBAARHEID**

ACTIEPUNTEN

1. **WONEN IS GEEN MARKT!** De prijzen van **huur- en koopwoningen** schieten de pan uit. We doen er alles aan om ervoor te zorgen dat de marktwerking zoveel mogelijk verdwijnt. We voeren een **zelfbewoningsplicht** of **anti-speculatiebeding** in om ervoor te zorgen dat speculanten geen vrij spel meer hebben.
2. **VOLDOENDE WONINGEN VOOR IEDEREEN:** We willen dat **recreatiewoningen** gebruikt kunnen worden voor permanente bewoning. Daarnaast gaan we actief beleid voeren om **meer sociale huurwoningen** voor 1- of 2 persoonshuishoudens te bouwen. Op de plekken waar **leegstaande panden** staan, zoals scholen, bedrijfspanden, gemeentelijke kantoren, kunnen nieuwe huizen of appartementen worden gebouwd.
3. **BETAALBARE SOCIALE HUUR:** We zetten in op een betere samenwerking tussen de gemeente en de **woningcorporaties**. Er komt een **maximumprijs** voor huurwoningen. Om doorstroming vanuit het sociale segment te bevorderen zetten we ook in op middeldure huurwoningen. In nieuwe wijken realiseren we tenminste **40% sociale huur**.
4. **VOLDOENDE MAATSCHAPPELIJKE OPVANG:** GroenLinks vindt het belangrijk dat er voldoende **maatschappelijke opvang** is: woonplekken waar mensen zoals statushouders of studenten tijdelijk kunnen worden opgevangen. Of mensen die tijdelijk ander onderdak behoeven wegens bijvoorbeeld scheiding, of het verlies aan inkomen.
5. **WE STIMULEREN ALTERNATIEVE WOONVORMEN:** Kleinschalig en duurzaam wonen is de toekomst. De gemeente faciliteert en stimuleert **alternatieve woonvormen**, zoals Tiny Houses, woonvormen, of een Knarrenhof. Bestemmingsplannen worden zo nodig aangepast. In een woongroep houden mensen **optimale zeggenschap** over hoe zij hun zorg en woonomgeving willen inrichten.
6. **VERPAUPERING GAAN WE TEGEN:** De gemeente treedt streng op tegen verpaupering om zo de **leefbaarheid** te vergroten. Eigenaren worden aangesproken bij ongewenst gedrag. De controle op de **veiligheid** en **bouwvoorschriften** wordt zorgvuldig en veelvuldig uitgevoerd. Dit geldt met name ook voor panden waar arbeidsmigranten zijn gehuisvest.
7. **STUDENTENHUISVESTIGING IN MIDDEN-GRONINGEN:** Midden-Groningen kan een belangrijke rol spelen in het oplossen van de woningnood in grote steden. We maken Midden-Groningen aantrekkelijker voor **studenten**. We gaan meer studentenflats bouwen en zorgen voor voldoende **voorzieningen**, als uitgaansgelegenheden en goed openbaar vervoer.
8. **GELIJKVLOERS WONINGEN VOOR OUDEREN:** Veel ouderen willen het liefst gelijkvloers wonen. We bouwen daarom meer **bungalows**. Ouderen uit grote steden kunnen hierheen trekken, zodat daar weer huizen vrij komen voor starters.

DUURZAME

GEMEENTE

CIRCULAIRE ECONOMIE

**MIDDEN-
GRONINGEN
VOOR KLIMAATACTIE**

GROENLINKS

ACTIEPUNTEN

- 1. DUURZAAM ONDERNEMEN:** We geven inwoners de kennis en het netwerk om **duurzaam** te ondernemen. Daarnaast investeren we in **kansrijke banen** in de energietransitie. Als mensen zich willen omscholen of bijscholen, dan helpt de gemeente hierbij. We werken daarin samen met de provincie, kennisinstellingen en bedrijven in het Noorden.
- 2. START MET CREATIVITEIT:** We moeten snel verduurzamen! We willen daarom minder regels. Inwoners en bedrijven krijgen meer ruimte om te **experimenteren** met nieuwe duurzame producten en diensten. Beginnende ondernemingen geven we kansen om zich bezig te houden met schoon en slim vervoer, voeding en gezondheid, groene energie en chemie.
- 3. GEEN LEGE DAKEN:** **Groene energie** is belangrijk. Dat geldt ook voor voldoende **natuur**. Als we zonnepanelen in de weilanden plaatsen, moeten we daarom óók de daken van bedrijven en scholen vullen.
- 4. IEDEREEN WERKT:** We willen alle kansen aangrijpen om mensen aan het werk te krijgen. Iedereen die werkt zoekt, moet aan het werk kunnen. We zorgen ervoor dat werklocaties goed **bereikbaar** zijn. Daarnaast maken we het makkelijker om stages of **leertrajecten** te volgen. Hierbij werken we samen met organisaties en het UWV.
- 5. LOKET ONDERSTEUNING ZELFSTANDIGE ONDERNEMERS BLIJFT:** In coronatijd is een loket opgericht om zelfstandige **ondernemers** te ondersteunen. We willen dat dit loket ook na de coronacrisis blijft. GroenLinks wil dat dit loket ook na Corona blijft. Afzonderlijke zelfstandigen (ZZP'ers) kunnen zich in groepsverband inschrijven op aanbestedingen van de gemeente.
- 6. KOEIEN IN DE WEI:** We willen dat varkens en pluimvee ruimte hebben om lekker buiten te lopen. Daarom maken we ons hard tegen het gebruik van **landbouwgif** en kunstmest, en vernatting van de bodem. We zetten ons in om de stikstofuitstoot te beperken. We staan alleen nieuwe **biologische boerderijen** toe.
- 7. ETEN UIT DE TUIN:** Samen met inwoners gaan we opzoek naar ruimte voor nieuwe **volkstuintjes**. Denk hierbij ook aan tuintjes die mensen kunnen delen, in het dorp of in de buurt. Ook breiden we het aantal **voedselbossen** uit.

GROEN MOET

JE DOEN!

NATUUR EN DIERENWELZIEN

ACTIEPUNTEN

- 1. KAP MET BOMEN KAPPEN!** Bomenkap gaan we tegen! Als er toch een boom wordt gekapt, planten we er **twee terug**. We zetten ons in voor **meer kleine bossen**. Deze leggen we in overleg met het Groninger Landschap aan.
- 2. GROENE LAMPEN, GROENE DORPEN:** We zorgen voor voldoende plantenbakken, geveltuintjes of stukjes plantsoen die mensen met hulp van de gemeente kunnen invullen. Straatverlichting en riolering maken we **duurzaam**. Nieuwe huizen en bedrijven worden gebouwd met voldoende **groen**.
- 3. VOOR IEDERE BABY EEN BOOM:** Ieder geboren kind in Midden-Groningen of nieuwe bewoner krijgt een eigen boom **cadeau**, bijvoorbeeld langs de A7 of N33.
- 4. BLOEMEN IN DE BERMEN:** We willen **bloeiende bermen**. Om broedende vogels en wilde dieren rust te geven, zorgen we in de bermen voor een maai- en kapverbod tussen 15 maart en 15 juli. We gaan de landschappen en natuur herstellen door een **betere inrichting**. Dit doen we samen met **natuurorganisaties**.
- 5. HONDEN, KATTEN EN VOGELS MOGEN VRIJ ZIJN:** We willen dat honden genoeg ruimte krijgen om vrij te zijn. We zorgen daarom voor voldoende veilige **losloopgebieden**. Alle toekomstige bouwplannen maken we **diervriendelijk**. Zo zorgen we bijvoorbeeld voor ingebouwde **nestkastjes**.
- 6. HOU MIDDEN-GRONINGEN SCHOON:** Samen gaan we **zwerfafval** tegen. We promoten daarom de **Slim Melden App**. Via deze app kunnen bewoners zwerfafval doorgeven. We willen kijken naar de mogelijkheden om **gratis grofvuil** op te halen. Veroorzakers van zwerfafval gaan we beboeten.
- 7. GEEN WINDMOLENPARKEN MEER:** We willen **geen grote windmolenparken** meer. Bewoners die wél in de buurt van een windmolenpark wonen, worden ruim **gecompenseerd**. We zien wel kansen voor **kleine windmolens** bij dorpen, boeren bedrijven. Hier kunnen we de lokale energiebehoefte van voorzien. De participatie van de omwonenden is hierin een voorwaarde.
- 8. ALLE HUIZEN VAN HET GAS AF:** We willen dat alle huizen van het **aardgas af** zijn. We zorgen samen met bedrijven voor voldoende **oplaadpunten** voor elektrische auto's en fietsen. Bewoners die samenwerken beschouwen we als volwaardige partners in de **warmtetransitie**. We zetten een **duurzaamheidsfonds** op. Hieruit betalen we energiebesparende maatregelen, zodat het voor iedereen mogelijk wordt om aardgasvrij te verwarmen.

DE BURGER

AAN HET WOORD

**INTERNE ORGANISATIE EN
PARTICIPATIE**

ACTIEPUNTEN

1. **DE INWONER BESLIST:** We nemen de ideeën van inwoners altijd **serieus**. We willen dat de gemeente goed samenwerkt met ondernemers, **bewonersinitiatieven** en verenigingen. Als er beleid gemaakt wordt, vragen we **éérst** de bewoner en pas daarna gaan we plannen maken. Zo wil GroenLinks bijvoorbeeld een **burgerraad**.
2. **DUIDELIJKE COMMUNICATIE:** We willen dat de gemeente **open communiceert** met iedereen. Dat betekent **óók** dat de gemeente inwoners vertelt wat er met hun ideeën gebeurt. De gemeente stelt zich kwetsbaar op naar de inwoner. Eerlijk toegeven als iets fout is gegaan hoort daar ook bij.
3. **IEDEREEN DOET MEE:** We gaan **discriminatie** binnen de ambtelijke organisatie tegen. We zetten in op een gemeentelijke organisatie die een **afspiegeling** is van de Midden-Groningse bevolking. We verbeteren de vacatures en reclame rondom deze vacatures, zodat zoveel mogelijk mensen zich hierin kunnen herkennen. Diversiteit is belangrijk!
4. **GEMEENTELOKET IN DE BUURT:** De komende tijd gaan we flink **digitaliseren**: wat digitaal kan, gaan we digitaal doen. We blijven er ook voor zorgen dat bewoners **fysiek** terecht kunnen bij een loket om vragen te stellen. Zulke loketten plaatsen we **verspreid** over de gemeente.
5. **GASTVRIJ:** We staan voor een **gastvrije** gemeente. Dat betekent dat we ervoor openstaan om mensen die gevlucht zijn op te vangen. We helpen dorpen en buurten die vrijwillig vluchtelingen willen opvangen.
6. **VRIJWILLIGERS ZIJN ONMISBAAR:** Vrijwilligers zijn belangrijk. Zij kunnen rekenen op **ondersteuning** en waardering, onder meer door een **budget** voor bewonersinitiatieven en een jaarlijks te organiseren vrijwilligersdag.
7. **VEEL TALIGE GEMEENTE:** Als inwoners nog niet goed Nederlands kunnen spreken informeert de gemeente ze in andere talen. – bijvoorbeeld in **het Engels, Arabisch** of Turks.